

سیستم مدیریت یکپارچه (IMS)

پس از آغاز بحث سیستمها و پیدایش سیستمهای مختلف خدماتی و تولیدی، سیستمهای مدیریتی بعنوان راهکاری برای ایجاد انسجام و هماهنگی بیشتر بین سیستمهای مختلف موجود، مطرح شدند. سیستمهایی نظیر سیستمهای مدیریت تولید، مدیریت عملیات، مدیریت آموزش و ... از جمله این رویکردهای مدیریتی به مسئله سیستمها هستند.

با بکارگیری این رویکردهای مدیریتی و بعد از پیدایش رقابتهای گسترده در سطح بین المللی در زمینه کسب و کار، سعی در استفاده از فنون و تکنیکهای اثربخش برای افزایش توان رقابتی بالا گرفت. تدوین و توسعه "استانداردهای بین المللی" بخصوص توسط سازمان بین المللی استاندارد (ISO) در این زمینه بسیار مورد توجه قرار گرفت.

"سیستم های مدیریت یکپارچه" در واقع با هدف تلفیق سه استاندارد سیستم مدیریت کیفیت ISO 9000، مدیریت زیست محیطی ISO 14000 و مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی OHSAS 18000 در جهت رسیدن به یک سیستم جامع مدیریتی مطرح شده است و در مدت کوتاهی که از آغاز بحث و بکارگیری آن می گذرد، توانسته است نتایج مثبت و قابل توجهی به بار آورد. به نظر می رسد استقرار یکپارچه این سه سیستم می تواند زمینه ای لازم را برای بهبود مستمر در هر یک از سه زمینه ایجاد نموده و فرصت قابل توجهی برای سازمان ها در جهت انطباق با استانداردهای مطرح در سطح جهان ایجاد نماید.

معرفی اجمالی سه سیستم مدیریتی فوق

ISO ۹۰۰۱:

این استاندارد، استاندارد سیستم مدیریت کیفیت می باشد که با تغییرات اساسی در ساختار و شکل با ویرایش های قبلی استاندارد تدوین شده است که مبتنی بر هشت اصل مدیریت کیفیت می باشد و توجه کامل و جامعی به دو اصل مشتری مداری و بهبود مستمر در چارچوب رویکرد فرآیندی دارد. در واقع با استفاده از این استاندارد از اینکه محصول یا خدمت ارائه شده تمامی نیازمندی های کیفی مشتری را برآورده کرده و با هر گونه الزام قانونی مرتبط با کاربرد محصول مطابقت وجود دارد اطمینان حاصل می شود. به طور کلی استانداردهای سری ۹۰۰۰ در سال های اخیر با اقبال بسیاری مواجه گردیده است. بخشی از مزایای استقرار این سیستم در سازمان عبارتست از: بهبود در ارائه خدمات و عملکرد محصول، افزایش سطح رضایت مشتریان، بهبود اثر بخشی و کارایی، کاهش هزینه ها، مزایای رقابتی و افزایش سهم بازار و فرصت های فروش، افزایش کیفیت و کاهش ضایعات.

ISO ۱۴۰۰۱:

این استاندارد توسط سازمان جهانی استاندارد ISO و در راستای توجه به مسایل زیست محیطی انتشار یافت. در این استاندارد حرکت به سمت توسعه پایدار در قالب یک مدل بهبود مستمر مدیریت زیست محیطی مورد نظر می باشد و نیازمندیهایی را به منظور توسعه و اجرای آن ارائه می نماید. این استاندارد با توجه به اهمیت یافتن مسائل مربوط به محیط زیست در سال های اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است. این استاندارد راهکارهای لازم در جهت کمینه کردن اثرات مضر فعالیت های سازمان بر محیط زیست و برآورده کردن الزامات قانونی را ارائه می دهد. بخشی از مزایای استقرار این سیستم در سازمان عبارتست از: کاهش هزینه های تولید در بلند مدت، کاهش آثار زیان آور فعالیت های صنعتی بر محیط زیست، ایجاد محیطی سالم برای کار، افزایش بهره وری و استفاده بهینه از منابع انرژی آب و مواد اولیه، جلوگیری از تولید آلودگی به جای کنترل.

OHSAS ۱۸۰۰۱:

این استاندارد با همکاری تعدادی از مؤسسات استاندارد کشورها، مؤسسات گواهی دهنده، دانشگاهها و... تدوین گردیده است. هدف از این استاندارد تعیین الزامات و الگویی برای پیاده سازی سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای در سازمانها می باشد. از لحاظ ساختاری نیز از ساختاری بسیار نزدیک به استاندارد ISO ۱۴۰۰۱ برخوردار است. بخشی از مزایای OHSAS ۱۸۰۰۱ عبارتست از:

- § کمک به مدیریت و کنترل ریسک ها و خطرات و بهبود عملکرد
- § حمایت و پشتیبانی از اقدامات ایمنی و سلامتی در محیط کار
- § توسعه فرهنگ ایمنی و سلامت در سازمان
- § کاهش تمام هزینه های مربوط به حوادث و صدمات
- § توسعه کارایی سازمان
- § خوشنام کردن سازمان در امور ایمنی و سلامت
- § گرفتن مزایای تجاری و رقابتی

هر سازمانی می خواهد نشان بدهد که الزامات ایمنی و سلامتی محیط کار آن سازمان، مخاطرات ایمنی و سلامت کارگران و افرادی که در معرض آن هستند را مدیریت کرده و کاهش می دهد. مهمترین راه نشان دادن این خواسته دریافت گواهینامه OHSAS ۱۸۰۰۱ از شرکت های معتبر و صاحب نام در این زمینه است.

نکات مشترک بین سه سیستم:

- اشتراک مربوط به تفکر بهبود مستمر و چرخه دمینگ
- اشتراک در دامنه کاربرد
- اشتراک مربوط به مدون بودن
- اشتراک مربوط به رویکرد فرآیندی

مزایای سیستم یکپارچه:

- صرفه جویی در هزینه
- کاهش مستندات
- کاهش تعداد ممیزی
- افزایش ارتباط بین سیستم ها
- سهولت در اجرای سیستم ها

اهداف IMS:

- الزام و ایجاد فرهنگ رعایت اصول کیفی، بهداشت، ایمنی و محیط زیست در سطح شرکت و کارگاههای تابعه.
- بهبود مستمر در فرایندها به منظور دستیابی به بالاترین سطح کیفی و آراستگی و ایمنی در تمامی جنبه های ظاهری، اجرایی، عملیاتی و رفتاری.
- تلاش در جهت دستیابی به بالاترین سطح کیفی در خدمات و وظایف، آراستگی، ایمنی، حفظ و بهبود مستمر آن.
- پیشگیری از وقوع حوادث احتمالی در عملیات و تاثیرات آن بر واحدهای اجرایی و به حداقل رساندن حوادث با بکارگیری روش های کارشناسی شده ایمنی و بهداشت.
- ایجاد فرهنگ رعایت دستورالعملهای ایمنی و بهداشت در سطح کارگاهها.
- پایش مستمر و اطمینان از اجرای صحیح اصول کیفی، ایمنی، بهداشت، محیط زیست.
- الزام کلیه پیمانکاران به رعایت کلیه اصول موجود در خط مشی سیستم های مدیریت.
- به حداقل رساندن تاثیرات زیان بار زیست محیطی فعالیت ها و تاثیر آنها بر محیط کاری و بهبود مستمر در تمامی ابعاد کاری.
- ارزیابی و هدف گذاری مخاطرات شغلی برای کاهش ریسک حین اجرای فعالیتها.
- ترویج فرهنگ مشارکت کارکنان در همه امور به منظور افزایش بهره وری و مدیریت بهینه هزینه ها.